

Jak Kroučová přišla ke svému jménu

Kdysi dávno hnízdil v džbánských lesích drak. Spade-
no měl hlavně na domácí zvířectvo, s oblibou lovil slepice,
občas si troufnul i na větší kořist, třeba na kozu. Lidé ne-
mohli dlouho najít způsob, jak se nevídaného draka zbavit.
Chytit se nedal a sebelépe mířená střela mu neublížila. Na
kobytku se mu dostal až odvážný kroučovský lesník. Vy-
lezl na věž kostela Všech svatých ve Hředlích, nabil pušku
posvěcenou kulí, zalíčil a prásk. Drak se sebou v letu zatře-
petal a padnul mrtvý k zemi.

Při svých loupežných výpravách drak často létal přes
Kroučovou, nad kterou prý pokaždé několikrát zakroužil.
A podle toho se vesnici začalo říkat Kroužová, z čehož ča-
sem vznikla dnešní Kroučová.

Jak to se vznikem názvu Kroučové bylo ve skuteč-
nosti, nikdo neví. Existují pouze dohady. Chcete-li vědět
víc, přečtěte si historii obce na internetových stránkách
Kroučové www.obec-kroucova.cz.

Vyobrazení draka v alchymistickém díle
De Lapide Philosophico z roku 1625.

Zajímavosti v okolí Kroučové

Hradiště Dřevíč

(7 km severovýchodně od Kroučové)

Přestože kronikář Kosmas zřejmě přeháněl, když ve své Kroni-
ce české uvedl, že na vrchu Dřevíč u Kozojed stál kolem 1000
„přepevný hrad“, tak daleko od pravdy se zřejmě neodchýlil.
Hradiště možná nebylo tak mohutné, jak Kosmova charakte-
ristika naznačuje, zato významné a bezpečné pravděpodobně
ano. Nasvědčují tomu i dochované pozůstatky obranných valů,
původně vysokých snad až deset metrů.

Poutní místo Dolní Ročov

(10 km severozápadně od Kroučové)

Mariánské poutní místo Dolní Ročov s klášteřem augustini-
ánů vděčí za svou slávu zázračné sošce Panny Marie, kterou
klášteru věnoval ve 14. století jeho zakladatel Albrecht z Ko-
lovrat. Sošce byla připisována četná uzdravení a záchrany ži-
votů v nebezpečí. V 18. století byla soška označena za jednu ze
čtyř nejzázračnějších v Čechách. Klášterní kostel je mistrov-
ským dílem barokního architekta Kiliána Ignáce Dientzenho-
fera. V roce 1950 komunisté klášter násilím vyklidili a uprázd-
něné budovy přeměnili na věznici, poté na kasárna a nakonec
na dětský diagnostický ústav. V současnosti je klášter prázdný.

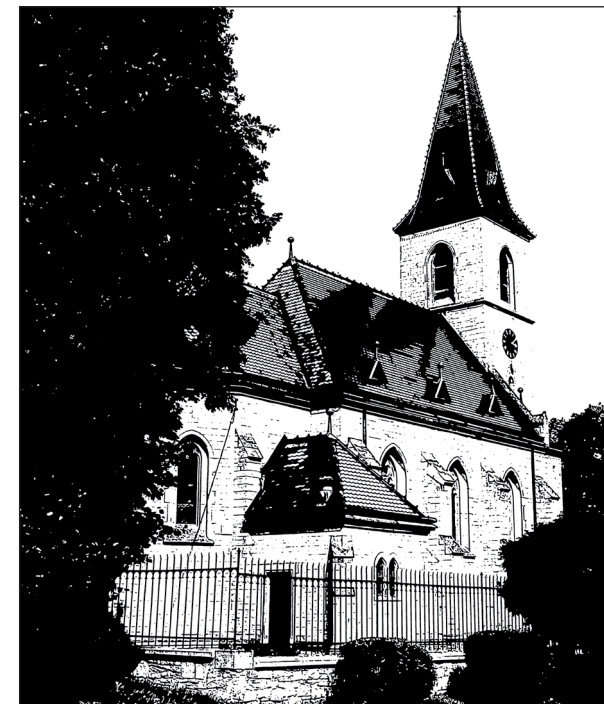
V blízkém okolí Kroučové můžete dále navštívit:

- Mutějovice s Poddžbánským pivovarem (u kostela, resta-
race otevřena denně 11-23 h, www.poddzbanskypivovar.cz)
a troskami hradu Džbánu (2,5 km z obce po turistické trase)
- Krušovice s Pivovarským muzeem (vedle Husovy školy,
15. 5. – 15. 9., so a ne 13-17 h) a vyhlídkovým vrchem Louštín
(2 km z Krušovic po značených turistických trasách)
- Místní muzeum ve Hředlích (na návsi u kostela, so 8-11.30
nebo po domluvě na telefonu 724 148 384, www.hredle.cz).
- Záhadné kounovské kamenné řady a expozici kamenných
řad v Kounově (budova hostince U Tří lip, (duben, květen,
červen, září – pá, so, ne 10-17, červenec, srpen – út-ne 10-17,
www.obec-kounov.cz).
- Trosky hradu Pravda u Domoušic (1,5 km z nádraží
Domoušice po značené turistické trase).

Uvedené otevírací doby jsou platné v roce 2011.

Prospekt vytvořila obecně prospěšná společnost Rakovnícko
v roce 2011 pro Obec Kroučová. www.mas-rakovnicko.cz

OBEC KROUČOVÁ VÁS ZVE NA PROCHÁZKU

KROUČOVOU A OKOLÍM

DALŠÍ INFORMACE
O OBCI KROUČOVÁ NAJDETE NA

WWW.OBEC-KROUCOVA.CZ

Husitská bitva u Kroučové

Vyprávění o dračím kroužení nad Kroučovou je pouhá pověst, zato následující událost se opravdu stala. Na informační tabuli u památné lípy a kostela v Kroučové si můžete přečíst, že u kostela byli pohřbeni husité zabíjení v bitvě mezi Kroučovou a Řevničovem v roce 1434. V bitvě, která se odehrála pár dnů po osudné porážce husitů v bitvě

u Lipan (30. května 1434), se střetlo husitské vojsko hejtmana Jakoubka z Vřesovic (vlastně se jmenoval Jakub, zdobnělinou Jakoubek se mu říkalo podle jeho drobné postavy), a spojené katolické voje Aleše Holického ze Šternberka, Jana ze Švamberka a Viléma z Jaroslavice. Početnější a lépe vyzbrojené vojsko Jakoubka z Vřesovic tvořilo asi 3500 pěšáků, 250 jezdců a množství bojových vozů, střelných zbraní a jiné výzbroje.

Celá bitva byl tak trochu jeden velký omyl. Katolické vojsko totiž pravděpodobně nemělo vůbec v úmyslu pustit se s husity do boje. Ovšem jak v uctivé vzdálenosti táhlo kolem husitů, připravených ve své vozové hradbě na katolický útok, vyložil si Jakoubek pohyb katolíků jako ústup a zbrkle zavelel k pronásledování nepřítele. Husité opustili svou vozovou hradbu a hnali se přes otevřenou pláň za nepřítelem. Rozptýlený a nekoordinovaný dav husitů byl ovšem pro sešikované katolické vojsko lehkým soupeřem. Když si Jakoubek svou unáhlenost uvědomil a nařídil ústup za vozovou hradbu, bylo už pozdě. Katolíci pobili husity v dosahu, posbírali kořist a táhli dál svou cestou. Zbytek husitů za vozovou hradbou čekal na pokračování boje marně... Bitva nebitva u Kroučové stála život sto padesát husitů. Byli pochováni spolu s koňmi ve dvou společných hrobech u kroučovské kostela.

Kroučová.

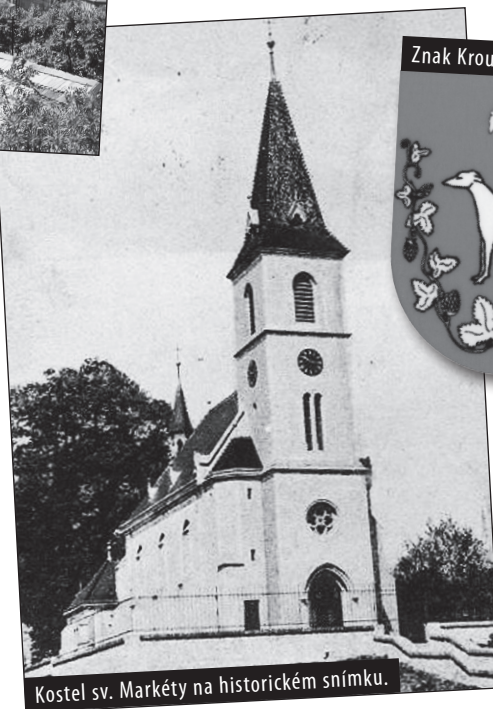
Kostel sv. Markéty

Víte, proč se Praze říká „zlatá“? S bohatstvím uměleckých pokladů ani se září pražských kostelních bání nemá nic společného. „Zlatá“ se jí začalo říkat podle nazlaté barvy opuky, hlavního stavebního materiálu románské Prahy. Zatímco v Praze poté opuku vystřídaly jiné, trvanlivější druhy kamene a pálené cihly, v kraji kolem Kroučové se z opuky stavělo běžně ještě v první polovině dvacátého století. Kostel svaté Markéty v Kroučové, postavený v letech 1903-1905, patří k vůbec nejpůsobivějším objektům z opuky ve zdejší kraji. Všimněte si především dokonalého skládání kame-

nů. Každý kámen bylo nutné přesně přizpůsobit sousedním kamenům, což vyžadovalo značnou zručnost a velkou trpělivost. Vý-

sledek je ohromující, zvlášť pokud si uvědomíte, že každý z obrovského množství kamenů ve zdi je svým tvarem originál. Působivé ukázky objektů z opuky (ve zdejší kraji se z opuky stavěly jak obytné domy, tak

hospodářská stavení) najdete i v sousedních Hředlích nebo blízkých Mutějovicích. Za opukou v takřikající surové podobě se můžete vypravit do sousedního Pochvalova. Tamní Národní přírodní rezervace Pochvalovská stráž je široko daleko největším přírodním odkryvem opuky. Jde o zhruba dva kilometry dlouhou a místy přes dvacet metrů vysokou opukovou stěnu, opravdový div přírody.

Kostel sv. Markéty na historickém snímku.

Znak Kroučové.

Kroučovská lípa

Stáří památné Kroučovské lípy u kostela svaté Markéty odhadují odborníci na 400 let a pověst o lípě jim dává za pravdu. Strom prý označuje místo, kde v roce 1620 podlehl svým zraněním voják Jiří Fejfar z Kroučové, když do nedalekého Kounova vzl Janovi Adamovi z Nostic zprávu o porážce českého stavovského vojska v bitvě na Bílé hoře. Zprávu nedoručil, dojel jen do Kroučové, kde před kostelem vykrvácel přímo v náručí své matky, která šla z večerní mše. Na jaře následujícího roku vysadili Fejfarovi kroučovští sousedé na tom místě lípu.

Zveršovanou pověst o původu Kroučovské lípy od L. H. Karpatějeva si můžete přečíst na informačním panelu před lípou. Zde je alespoň malá ukázka:

Konečně vjel do vsi,
soumrak z lesů táh'.
Lid se valí z chrámu,
on zří tátu, mámu -
leč jen jako v snách.

Marně jste v kostele
Boha prosili...
Nedořek' a s koně
padal šavlí zvoně,
než jej chytli.

Přemáhaje mdlouhu
vztyčil se a vzkřik':
„Boj skončil neblaze,
vše prchlo ku Praze,
bránil se jen Šlik.

V rukou matky skonal
posel neblahý,
jenž v rodnou dědinu
zlou přivez' novinu
z bitvy u Prahy.

Dolování uhlí

Na katastru Kroučové existovalo v minulosti několik dolů k dobývání uhlí z kounovské sloje. Nejstarší známá těžní jáma Svatá Barbora vznikla počátkem 19. století přímo uprostřed obce u domu číslo popisné 5. Po roce 1850 vznikl v Kroučové velký komplex dolů, jejichž majitelem byl schwarzenberský velkostatek. Jeden ze schwarzenberských dolů se nacházel i v místech nynějšího fotbalového hřiště. Jednalo se o důl Adolf, hluboký asi 70 metrů. Mocnost dobývané sloje se tu pohybovala od 30 do 60 centimetrů. Pro špatný odbyt uhlí a jeho finančně náročnou těžbu byl v roce 1928 provoz dolu Adolf ukončen, o rok později byl důl zasypán. Těžba uhlí u Kroučové ustala před druhou světovou válkou.